

Hej, hej Gurgin

Lärohandledning

HEJ HEJ GURGIN

Podcasten *Hej hej Gurgin* bygger på frågor som bland annat elever inom målgruppen – elever på språkintröduktion – själva har ställt. Frågorna är allmänmänskliga. De tar upp teman som är särskilt aktuella för ungdomar, och som ligger dem nära: vänskapen, kärleken, framtiden, döden och jobbet.

Om lärarhandledningen

Lärarhandledningen är ett stöd till dig som lärare i hur du kan arbeta med podden och avsnittens tillhörande arbetsblad. Uppgifterna är av olika svårighetsgrad och du väljer dem som passar din elevgrupp. Att lyssna på avsnitten kan innebära ett arbete för en enskild lektion men också för en längre period. Strukturen är densamma i alla arbetsblad – med aktiviteter *före*, *under* och *efter* det att man lyssnar på podden. Ett syfte med det pedagogiska arbetsmaterialet är att ringa in en stor del av det centrala innehållet i svenska som andraspråk årskurs 9.

Som en ingång till att arbeta med och lyssna på poddar kan det vara bra att ställa följande frågor:

- Vet du vad en podd är? Vad skiljer en podd från radio? Var hittar man poddar?
- Brukar du lyssna på poddar, vilka i så fall? Vad är det i lyssnandet av poddar som du tycker om?
- Hur gör du när du lyssnar? Sitter du helst i din favoritfåtölj och smaskar på något gott, går du en promenad samtidigt som du lyssnar eller sitter du kanske vid ett bord och antecknar det du tycker är viktigt? Berätta för dina klasskompisar hur du brukar lyssna. Prata också om vilka sätt ni tycker passar bäst för lyssnandet.

Kopplingar till styrdokumentet

Centralt innehåll – svenska som andraspråk, årskurs 9

- Strategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier
- Ord och begrepp
- Strategier för att skriva olika typer av texter
- Olika sätt att bearbeta egna och gemensamma texter till innehåll och form
- Att leda ett samtal, formulera och bemöta argument samt sammanfatta huvuddragen i vad som sagts
- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från skola och samhällsliv. Olika hjälpmedel, till exempel digitala medier och verktyg, för att planera och genomföra en presentation.
- Språkliga strategier för att minnas och lära genom att identifiera nyckelord och föra anteckningar.
- Informationsökning på internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.

Om arbetsbladens upplägg och struktur

1. Förförståelse

Eleverna får en fråga eller ett citat kring avsnittets tema att fundera över eller ta ställning till före lyssning.

Ord och begrepp

Nyckelord som är centrala för att förstå programmen presenteras. Att arbeta med orden före lyssnande innebär bättre förutsättningar till att få god behållning av programmets innehåll.

De utvalda orden är också centrala för att kunna prata och skriva vidare i arbetsbladsövningarna.

I kopieringsunderlaget finns en övning som befäster orden och dess betydelse, vilket också kan leda vidare till andra ord inom temat.

2. Lyssna

Det finns olika sätt att lyssna på ett poddavsnitt. Man kan lyssna på hela programmet utan avbrott eller stanna upp då och då för att ställa klargörande frågor.

Man kan också låta eleverna anteckna under lyssningen, utifrån en uppgift. Ett förslag på en uppgift är att låta eleverna lyssna efter hur personerna i programmet besvarar programmets fråga. Ett annat förslag kan vara att jämföra med det samtal ni själva hade vid punkten för *Förförståelse*. Alternativt att ni väljer någon eller några av frågorna som finns under *Höra – Förstå*.

Eleverna behöver ofta stöd i hur ta anteckningar. I arbetet med de första programmen kan du, som lärare, skriva de viktigaste orden på tavlan samt de tankar som kommer fram i programmet. Därefter kan eleverna självständigt göra sina anteckningar. Uppmuntra eleverna att spara sina anteckningar inför punkt 6 där de gör en sammanfattning. På så sätt ser de nyttan av att ta anteckningar. Låt gärna eleverna jämföra sina val av anteckningar med varandra.

3. Höra – Förstå

Om man vill veta hur väl eleverna förstått programmet kan det vara bra att ställa några frågor på innehållet. Använd med fördel EPA-metoden:

E – eleven får själv tänka igenom sitt svar.

P – eleverna pratar om sina svar med varandra i par.

A – som står för alla, välj ut flera elevsvar från gruppen.

4. Diskutera

Under rubriken *Diskutera* talar eleverna vidare om avsnittets innehåll, utifrån egna tankar och erfarenheter.

5. Håller du med?

Här får eleverna ta ställning till några citat i podden. De övar på att uttrycka en åsikt, motivera den och diskutera med andra. Som stöd för sin argumentation återkommer samma meningsstarter till varje poddavsnitt. Här kan eleverna öva på en eller ett par meningsstarter per avsnitt i början för att i slutet av programserien pröva om de kan variera sig i sina diskussioner.

6. Skriva

Att skriva är ett utmärkt sätt att reflektera och formulera sina egna tankar. Man kan med fördel låta eleverna kort skriva ner sina funderingar även i de tidigare momenten inför samtalen i par och helgrupp.

Den första skrivuppgiften under rubriken *Skriva* kan vara att låta eleverna skriva ner sina reflektioner kring avsnittets tema. Skrivandet behöver inte vara styrt utan eleverna skriver ner sina tankar och funderar på om dessa har förändrats genom arbetet med programmet. Eleverna skulle till exempel kunna använda en analog eller digital reflektionsbok.

Den andra skrivuppgiften är en övning i att sammanfatta. Man kan gemensamt göra en sammanfattning i klassen efter det första programmet där du som lärare modellerar hur man gör. Efter de följande programmen får eleverna skriva självständigt och gärna jämföra sina sammanfattningar med varandra. Eleverna kan med fördel använda anteckningarna de gjorde medan de lyssnade (se ovan, punkt 2). Uppmuntra eleverna att skriva korta sammanfattningar. Vem skriver den kortaste sammanfattningen med det viktigaste innehållet?

Att skriva sammanfattningar är ett viktigt moment i att utveckla läsförståelsen i alla ämnen. Genom att explicit berätta detta för eleverna ger vi dem en strategi för att utveckla sin läsförståelse även utanför svenskämnet.

Jobba vidare

Här hittar du uppgifter som kan vara inspirerande för att ta temat vidare, utanför programmet. Det kan till exempel vara en ordövning, en lek, tips på en sång, en svårare skrivuppgift, något att forska vidare om, tips på hur man kan göra egen podd eller hur man debatterar.

Gör en egen podd!

Tips på webbverktyg för att spela in en podcast:

- Audacity
- AudioEditor
- Röstmemon (i mobiltelefon eller surfplatta)

Debattera

Ett sätt att debattera i klassrummet kan vara att låta eleverna jobba i grupper om sex personer. Fyra personer är debattörer, en är moderator och en är observatör.

Utse två elever som är *för* en åsikt och två elever som är *mot* samma åsikt. För att vidga perspektiven är det bra om eleven inte väljer sin ståndpunkt utan får den tilldelad av läraren. Ge paret en stund att förbereda sina argument. Uppmuntra eleverna att använda meningstarterna under rubriken *Håller du med?*

Instruera moderatören under tiden som elevparen förbereder argumentationen. Moderatörens roll är att vara "programledare" – det vill säga välkomna till debatten och inleda den, fördela ordet jämnt, se till att debattörerna håller sig till ämnet och tiden, samt avsluta debatten.

Observatörens roll är att titta och lyssna, ta anteckningar och sammanfatta diskussionen, både till innehåll och form. Fick alla deltagare komma till tals, fördelades ordet jämnt, hur var argumenten, lyssnade deltagarna på varandra, och följde de upp varandras argument med motargument?

När debatten är slut redogör observatören för sina iakttagelser. Deltagarna kan också ha ett avslutande samtal om hur debatten upplevdes.

Lärarhandledningen är skriven av Christina Säflund Olsson och Lena Vilhelmsson

Upphovsrätten till innehållet i den här lärarhandledningen tillkommer UR, om inte något annat särskilt anges.

Lärarhandledningen får fritt kopieras, distribueras digitalt och visas i undervisningssammanhang. När lärarhandledningen eller delar av innehållet används på olika sätt ska den ideella upphovsrätten iakttas.

Det här betyder att du som lärare i din undervisning bland annat får kopiera upp så många kopior du behöver av hela eller delar av lärarhandledningen och dela ut till elever, tillhandahålla den digitalt till eleverna i en elevportal eller liknande, eller visa i en Powerpointpresentation. Viktigt att tänka på när du använder lärarhandledningen, på olika sätt, är att det alltid ska gå att se vem eller vilka som har upphovsrätten. Om lärarhandledningen kopieras upp i sin helhet så framgår det redan, men om det är så att du väljer att bara använda någon del behöver du skriva i anslutning till det du använder vem eller vilka det är (UR och/eller annat namn, som framgår i lärarhandledningen).